

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.029/2022/4. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Bajnok István előadó bíró

Dr. Farkas Attila bíró

Dr. Gáspár Mónika bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője:

Dr. Erdélyi Leonóra ügyvéd

(Cím6)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

Dr. Lóczi Gabriella ügyvéd

(Cím5)

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 61.Pf.636.608/2021/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.P.50.738/2020/30.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak az állami adó- és vámhatóság közzétett illetékbevételi számlájára 430.480 (négy százharmincezer-

négyszáznyolcvan) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] 2013. október 24-én N.Z. az általa vezetett és egy cég üzemben tartásában lévő személygépkocsival közlekedett főútvonalon, lakott területen kívüli útszakaszon. Haladása során érintőlegesen ütközött a vele szemből egyenesen haladó, H.Zs. által vezetett tehergépkocsi bal oldalával. Ezt követően a N.Z. által vezetett személygépkocsi a menetiránya szerinti bal oldali forgalmi sávban tovább haladva frontálisan ütközött a vele szemben közlekedő H.J. osztrák állampolgár által vezetett személygépkocsival. A baleset következtében N.Z. és H.J. a helyszínen elhalálozott, míg a felperes – utasként – 8 napon túl gyógyuló súlyos testi sérülést szenvedett.

[2] A Vas Megyei Rendőrfőkapitányság 2014. április 7-én kelt határozatával a nyomozást a gyanúsított halála miatt megszüntette. Határozata indoklásában rögzítette, hogy a H.J. által vezetett személygépkocsi a baleset idején a közúti közlekedésre alkalmas állapotban volt, vezetője és jobb első utasa biztonsági övüket a baleset bekövetkezésekor használták, N.Z. megszegte KRESZ rendelkezéseit, amellyel okozati összefüggésben megvalósította a halált okozó közúti baleset gondatlan okozása vétség büncselekményét. Az elkövető elhalálozott, ezért a nyomozást megszüntették.

[3] A balesetet követően a felperesnek sürgősségi szakrendelésen 2013. október 24-én történő ellátása során megállapították, hogy mellkaszűzódást, medencezűzódást és az alsó végtagok sípcsonti felszínének bőr alatti bevérvéseit szenvedte el.

[4] A felperes panaszai miatt 2013. november 19-én más kórházba jelentkezett vizsgálatra, ahol az elszenvedett baleset során kialakult bal alsó végtagi vérömlenyek mellett a bal lábszár felületes gyűjtőereinek gyulladását igazolták, ami miatt lokális kezelést végeztek. A felperest szakirányú ellátás céljából 2013. október 25. és 2013. október 28. között baleseti sebészetre utalták, ahol a már megállapított zűzódások miatt konzervatív kezelést végeztek.

[5] A felperesnél 2013. december 11-én elvégzett radiológiai vizsgálat bal oldali ugrócsonttörést rögzített, mely a balesettel okozati összefüggésben alakult ki. Ez ortézis alkalmazásával ellátásra került, melynek hatására a maradandó testi fogyatékosága felperesnek e sérüléséből nem maradt vissza.

[6] A felperes 2015 szeptemberében külföldi mozgásszervi intézetben vizsgálatra és kezelésre jelentkezett, amely során észlelték alapján bekövetkezett progresszió miatt bal oldali csípőprotézis műtét elvégzését helyezték kilátásba. Az előzetes ortopéd szakorvosi vizsgálatot követően más kórház ortopédiai osztályán a felperes 2015. szeptember 22-én csípőízületi protézis beültetési műtéten esett át. A kórházból gyógyult sebbel távozott, öt hetes lábadozást követően fizioterápiás kezelésen esett át.

[7] A felperesnél a balesetet megelőzően sorsszerű kórokokra visszavezethető csípőízületi elfajulásos állapot állt fenn, amelyben a baleset állapotrosszabbodást okozott. A felperes által elszenvedett baleset és a meglévő sorsszerű kórállapot azonos mértékben vezetett a felperes esetében a protézis műtét elvégzésére. A felperesnél a balesetet megelőzően tüdőasztmát diagnosztizáltak, melynek rosszabbodása a balesettel ok-okozati összefüggés nem állapítható meg. A perbeli traumával okozati összefüggésben kialakult

medencefenék izomzatának jelentős elsovadása és a vizelettartási zavar között az összefüggés igen kis valószínűségben állapítható meg.

[8] A felperesnek a balesetet megelőzően bokasüllyedése volt, testsúlya 115-117 kg körül volt, a balesetet követően 130 kg, a baleset utáni kórházi felvétel alkalmával rögzítették a felperes vonatkozásában, hogy extrém obes.

[9] A felperes 2013. október 24-től 8 hétig 100%-os táppénzen volt, 2014. január 1-15. között dolgozott, majd január 16-tól május 16-ig ismételten táppénzes állományba került, ekkor volt rehabilitáción majd május 17-től ismételten visszament dolgozni. A felperes 2013. október 24-én elszenvedett sérülésének gyógytartama 8-12 hét, ezen időintervallumban sérülései miatt háztartási kisegítőre szorult. A perbeli baleset és felperes élettársának elvesztése következtében a felperes életvezetése elnehezült, ami életminőségét közepes fokban korlátozza.

[10] A felperesnél a balesettel okozati összefüggésben részokként a bal oldali csípőízületi protézis beültetésének szükségességében, vizelettartási zavarban, lehangoltságban és szubjektív panaszokban megnyilvánuló, az össz-szervezeti egészségkárosodás szempontjából 20%-ban számszerűsíthető maradandó testi fogyatékoság visszamaradása állapítható meg, mely 25% össz-szervezeti munkaképesség-csökkenésnek feleltethető meg. Egyéb, a balesettel összefüggésben bekövetkezett sérülése funkcionális szempontból maradványállapotok visszahagyása nélkül gyógyult. A 2016. március 30. napján elszenvedett jobb oldali sípcsonttörése nem hozható okozati összefüggésbe a perbeli közúti balesettel.

[11] A felperes 2003. augusztus 25-én költözött Ausztriába, 2008 szeptemberében került egy idősek otthonába, képesítése ott az alsó fokozatú ún. heinfildbe. A balesetet megelőzően és azóta is egy külföldi szociális és ápolási otthonban dolgozik kisegítő munkaerőként. Munkaviszonya 2008. szeptember 25-én kezdődött 75%-os foglalkoztatottság mellett, 2009. április 1-jétől 100%-os foglalkoztatottként dolgozott 2016. június 30-ig, július 1-jétől részmunkaidőben 50%-os foglalkoztatottság mellett dolgozik. A felperes 2015. január 8-án kérelmet terjesztett elő Ausztriában a Szociális Minisztérium Szolgáltató Hivatalához, melyet 2016. május 17-én pozitívan bíráltak el és 50%-os rokkantságot igazoltak a részére. Ezt követően került munkaszerződése módosításra a részmunkaidő körében. A felperes a balesetet megelőzően és azóta is életvitelszerűen Ausztriában él, ott rendelkezik biztosítással.

[12] Az alperes 3.000 euró jogcím nélküli előleget fizetett meg a felperes részére.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[13] A felperes módosított keresetében 17.000 euró nem vagyoni kártérítés, 34.314,68 euró és 106.880 forint vagyoni kártérítés és ezek késedelmi kamatai, továbbá 2018. március 1-jétől havi 900,32 euró keresetvesztési járadék és havi 180 euró háztartási kisegítő járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 345. § (1) bekezdésére hivatkozással.

[14] Az alperes érdemi ellenkérelmében 77 euró összeget meghaladóan a kereset elutasítását kérte. A követelés jogalapját nem vitatta, azonban 77 eurót meghaladóan vitatta a kár felmerültét, összecszerűségét és a perbeli balesettel fennálló okozati összefüggését. Álláspontja szerint felperes térd-, csípő- és egyéb panaszai természetes kórokúak, sorsszerű degeneratív elváltozások következményei, amelyeket a csatolt orvosi iratok is alátámasztanak.

Az első- és másodfokú ítélet

[15] Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 13.500 forint kártérítést, ezen összeg után 2016. június 1-jétől járó törvényes

mértékű késedelmi kamatát, 33.878,73 eurót, ezen összegből 17.000,00 euró után 2013. október 24. napjától a kifizetés napjáig számított EKB referencia kamatot, 16.878,73 euró után 2016. június 1. napjától a kifizetés napjáig számított EKB referencia kamatot. Kötelezte továbbá az alperest, hogy 2018. március 1. napjától kezdődően havonta előre esedékesen fizessen meg a felperesnek 180,00 euró járadékot véghatáridő nélkül, 2018. március 1. napjától kezdődően 2037. február 22. napjáig havonta előre esedékesen fizessen meg a felperesnek 902,32 euró járadékot. A keresetet ezt meghaladóan elutasította.

[16] Határozatának indokolásában a keresetveszteség címén előterjesztett igény körében az alperes elévülési kifogása okán idézte a régi Ptk. 326. § (1) bekezdését, 360. § (1) és (2) bekezdését, 355. § (4) bekezdését, 280. § (3) bekezdését, 355. § (3) bekezdését, és megállapította, hogy baleseti járadék iránti igény – az elévülési időn belül – visszamenőlegesen csak a régi Ptk. 280. § (3) bekezdésében meghatározott korlátok között érvényesíthető bírósági úton. A jövőben esedékes járadék tekintetében viszont a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 122. § (2) bekezdése szerint tartásdíj, járadék és más időszakos szolgáltatás iránti marasztalásra irányuló kereseti kérelem a le nem járt szolgáltatásokra is előterjeszthető. A felperes járadékigénye a munkaszerződésének módosítását követően, azaz 2016. július 1. napján esedékessé vált, erre vonatkozó kereseti kérelmet kizárólag 2018. február 22-én terjesztett elő. A felperes ezen igénye 2016. július 1. napján esedékessé vált, azonban a régi Ptk. 280. § (3) bekezdése alapján nem jelölt meg olyan alapos okot, amely igénye 2018. február 22. napja előtti érvényesítését megakadályozta volna. Ezért a járadékigény 2017. augusztus 22. napja előtti járadékok vonatkozásában a régi Ptk. 280. § (3) bekezdése alapján bírósági úton nem érvényesíthető.

[17] Ezt követően az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy a felperes állított keresetvesztesége a balesettel okozati összefüggésben áll-e. Rögzítette, hogy a szakvélemény szerint a felperes össz-szervezeti munkaképesség-csökkenése 25%. A baleset a felperes ízületi elfajulásában mint sorsszerű megbetegedésben állapotrosszabbodást okozott, és a csípőízületi műtét e két okra együttesen vezethető vissza, orvosszakértői szempontból 50-50% arányban. Így az alperesnek azt az állítását, hogy a csípőízületi műtetre a baleset nélkül is sor került volna, a szakértői vélemény nem támasztotta alá. Az elsőfokú bíróság így a felperes keresetvesztesége és a perbeli baleset közötti okozati összefüggés fennálltát állapította meg.

[18] A követelés összecszerúsége kapcsán idézte a régi Ptk. 356. § (2) bekezdését és 357. § (1) bekezdését azzal, hogy az alperes azon vitatása, hogy az átlagkereset számításakor a személyi jövedelemadó-előleget is levonásba kell helyezni, nem foghatott helyt. A fentiekre tekintettel egyéb alperesi vitatás hiányában az átlagkeresetet a felperes által becsatolt bérjegyzék alapulvételével a felperes számításával egyezően havi 1869,38 euróban határozta meg. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes kétséget kizáróan okiratokkal bizonyította az állításait, így a tényleges munkabérét és a baleset elmaradásának esetén elérhető munkabérét, igazolta a TB járulékokat is, így a felperes számítását teljes mértékben elfogadta, azaz a felperes keresetveszteségét 2013. október 24. és 2014. május 16. között 2035,08 euróban, 2016. január 1. és 2016. június 30. között 2022,29 euróban határozta meg.

[19] Ezt követően az elsőfokú bíróság a felperes lejárt és folyamatos járadékkövetelését vizsgálta. Felhívta a régi Ptk. 356. § (1)-(3) bekezdéseit, 357. § (1) bekezdését, és megállapította, hogy a felperes a balesetet megelőzően teljes munkaidőben ápoló segítőként dolgozott. A felperest rokkanttá minősítette a Szociális Minisztérium 2016. május 17-i határozatával, ami a 2016. május 16-i orvosi szakvéleményen alapult. Az üzemorvos vizsgálata alapján a közlekedési balesetben szerzett sérülések miatt a felperes teljes munkaidőben való foglalkoztatása már nem volt biztosítható, ennek oka a felperes csökkent fizikai és pszichés terhelhetősége, ami maximum 50%-os foglalkoztatást tesz lehetővé.

[20] Mivel az alperes vitatta, hogy felperes részmunkaidőben való foglalkoztatása és a perbeli baleset között okozati összefüggés áll fenn, ezért az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le. Ennek alapján megállapította, hogy a perbeli baleset és a felperes munkaképesség-csökkenése között fennáll az okozati összefüggés a beszerzett orvosszakértői vélemények alapján. E megállapítása alapjaként értékelte Szakértő1 foglalkozás rehabilitációs szakértő és foglalkozás-egészségügyi szakorvos szakvéleményét, amely szerint a felperes a baleset előtti munkakörben és munkahelyen 50%-nál hosszabb munkaidőben dolgozni nem képes, Szakértő2 pedig azt állapította meg, hogy a felperes mozgásszervi állapota 50%-ban egyértelműen összefüggésbe hozható a baleseti sérüléssel. Az elsőfokú bíróság értékelte a felperes munkáltatójának a tanúvallomását, az általa csatolt dokumentumokat, amelyek alátámasztották a felperes csökkent terhelhetőségét és rokkantsági állapotát.

[21] A perben beszerzett szakértői vélemények alapján az elsőfokú bíróság kétséget kizáró módon megállapíthatónak találta, hogy a felperesnél a balesetet megelőzően is fennállt csípőízületi elfajulás mint sorsszerű megbetegedés, azonban a baleset következtében a felperes állapota rosszabbodott, amely csípőízület-műtét elvégzését indokolta. A felperest a munkáltatója 2009. április 1-jétől 2016. június 30-ig teljes munkaidőben foglalkoztatta, majd a felperes megváltozott munkaképességére tekintettel, munkaszerződését módosította és a továbbiakban csak részfoglalkoztatás keretében alkalmazta. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes járadékkövetelését alaposnak találta azzal, hogy a lejárt járadékigény vonatkozásában az alperes elévülési kifogására tekintettel kizárólag 2017. augusztus 22. és 2018. február 28. közötti időszakra állapított meg 4262,68 eurót. 2018. március 1-jétől 2037. február 22-ig 902,32 euró/hó keresetveszteség megfizetésére is kötelezte az alperest.

[22] Az összegszerűség körében utalt a BH 2010.393. és BH 2008.146. számon közzétett eseti döntésekre, és ezek alapján kifejtette, hogy a teljes keresetveszteség megtérítésére igényt tarthat a károsult, ha a balesete előtt volt ugyan természetes kórokú megbetegedése, de ez nem akadályozta a munkák elvégzésében.

[23] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyta.

[24] Határozatának indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékoknak a régi Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg, és helytálló az erre alapított érdemi döntése is. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság kijavított határozatával a döntésének indokaira is kiterjedően egyetértett [rég Pp. 254. § (3) bekezdése].

[25] Rámutatott, hogy az alperes fellebbezésében vitatta a felperes egészségügyi állapotára vonatkozó megállapításokat kiemelve, hogy a felperes a balesetet megelőzően is számtalan megbetegedéssel küzdött. Az eljárásban feltárt kórelőzményekből emelt ki orvosi megállapításokat. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ Orvosszakértői Intézet 78. sorszám alatt előterjesztett és 101. és 140. sorszám alatt kiegészített szakvéleménye aggálytalanként elfogadható volt, arra megalapozottan lehetett az elsőfokú ítéletet alapítani. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság is a szakvéleményből kiindulva rögzítette a felperes természetes kórokú és a baleset következtében előállt megbetegedéseit, ezért az alperes fellebbezésében előadott – szakkérdésnek minősülő – aggályok alapján az elsőfokú ítéletnek sem a tényállását, sem az arra alapított rendelkezéseit nem volt lehetőség megváltoztatni.

[26] A keresetveszteség igény kapcsán kiemelte, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban előadott védekezését ismételte meg, de azok a fellebbezési eljárásban sem vezettek eredményre, mert – a kifejtettek szerint – az elsőfokú bíróság egyrészt az orvosszakértői véleményre, Szakértől foglalkozás rehabilitációs szakértő szakvéleményére, az orvosi dokumentációra és tanúvallomásokra alapította a határozatát. Idézte a régi Ptk. 356. § (1) és (2) bekezdését és 357. § (1), (2) és (4) bekezdését.

[27] A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy az orvosszakértő a felperesnél megállapított baleseti eredetű munkaképesség-csökkenést is, és az is tényként megállapítható, hogy felperes baleset utáni jövedelme a baleset előtti keresetét neki fel nem róható okból nem éri el. Az alperes állította, hogy felperes munkaviszonyának módosítására nem kizárólagosan a baleset következtében megváltozott egészségügyi állapota miatt került sor, ugyanakkor a szakértő megállapítása szerint a balesetet követően munkakörét a felperes csak csökkentett munkaidőben tudja ellátni, miközben a baleset nélkül képes lenne a munkakör teljes időben történő ellátására.

[28] Az alperes szerinte alaptalanul kifogásolta, hogy az üzemorvosi vélemény nem lelhető fel az iratok között, ugyanis az 167. sorszám alatt 2019. május 3-án csatolásra került. A felperes munkáltatójának tanúvallomása is alátámasztotta, hogy a balesetet követően a felperes terhelhetősége csökkent, ezért a korábbiak szerint teljes munkaidőben foglalkoztatni őt már nem lehetett. Megítélése szerint az alperes alappal hivatkozott arra, hogy a felperesnek sorsszerű megbetegedései is voltak, így a perben vizsgált egészségügyi állapota nem kizárólag a baleset következtében alakult ki, azonban az kétséget kizáróan megállapítható, hogy a baleset további betegségeket és állapotrosszabbodást idézett elő, amely akadályozta annak, hogy a felperes teljes munkaidőben dolgozzon. A kiesett munka és jövedelem okán pedig a károkozó biztosítója helytállásra köteles. A felperes sípcsonttörésével és a csípőprotézis beültetésével kapcsolatos előadást az alperes részéről nem tartotta bizonyítottnak, indokolása szerint a feltételezések szintjét éri csak el, így az e körben előadottak sem a keresetveszteségi járadék jogalapjának, sem összegszerűségének a megkérdőjelezésére nem voltak alkalmasak. Mindezek alapján az elsőfokú ítélet megváltoztatására a keresetveszteség jogcímén megítélt összeg és járadék tekintetében sem látott lehetőséget.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[29] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak az elsőfokú ítéletet a keresetveszteség jogcímén marasztaló részében helybenhagyó rendelkezésének a hatályon kívül helyezését és ebben a körben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával elsődlegesen a kereset e részének a teljes elutasítását, másodlagosan az ezen a címen megítélt marasztalási összeg 50%-os mérséklését kérte.

[30] Állította, hogy a jogerős ítélet a jövedelemveszteség címén megállapított kártérítés vonatkozásában jogszabálysértő, mert a régi Pp. 206. § (1) bekezdésében biztosított mérlegelést a bíróságok kirívóan okszerűtlenül gyakorolták, ezért a jövedelemveszteség ellentételezéséül megállapított kártérítés tekintetében jogszabálysértő döntést hoztak.

[31] Álláspontja szerint nem bizonyított, hogy a munkaszerződés módosítására a perbeli balesettel okozati összefüggésben került sor. A felperes munkáltatója csak általánosságban hivatkozott arra, hogy a felperes a csípőprotézis műtét után nem volt terhelhető a baleset előtti mértékben, de konkrét üzemorvosi vélemény, amely meghatározná, hogy miben áll a felperes korlátozottsága, illetve az konkrétan milyen mértékű, szerinte nem készült. Állította, hogy csupán a felperes és munkáltatója megállapodására vezethető vissza az, hogy felperes 2016. július 1-jétől félállásban dolgozik, erre nézve üzemorvosi vélemény nem lelhető fel. Azzal érvelt, hogy a felperes nem csatolt olyan okirati bizonyítékot, amely munkaviszonyának „félállásra történő mérséklését” okozati összefüggésbe hozná az általa elszenvedett balesettel.

Szerinte a felperes munkáltatójának tanúvallomása is csak azt erősíti meg, hogy javasolták a felperesnek a foglalkoztatás mértékének csökkentését, vagyis nem támasztja alá, hogy a felperes a teljes állás ellátására képtelenné vált.

[32] Megjegyezte, hogy a felperes félállásban is ugyanazt a munkakört látja el, mint a balesetet megelőzően, így, ha valóban alkalmatlanná vált volna a nehéz fizikai munkára, arra nem a munkaidő csökkentése, hanem más munkakörben történő foglalkoztatása lenne a megfelelő megoldás. A felperes szerint nem igazolta, hogy megkísérelt elhelyezkedni olyan munkakörben, amelynek ellátására képes. Felsorolta, hogy a felperes rokkantságának 50%-os megállapítására milyen betegségek vezettek, amelyekből álláspontja szerint legfeljebb a PTSD hozható összefüggésbe a balesettel.

[33] Vitatta, hogy a csípőprotézis beültetése 50%-ban a perbeli balesettel áll okozati összefüggésben, ez kétséget kizáróan nem nyert bizonyítást. Idézett Szakértő3 szakkonzulens véleményéből azzal, hogy ezek alapján Szakértő2 azon megállapítsa, hogy a baleset szerepe a csípőprotézis-beültetésben 50%, iratellenes. Érvelése szerint, ha nem állapítható meg teljes bizonyossággal a baleset elszenvedése és a csípőprotézis beültetése közötti okozati összefüggés, akkor nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy annak a sorsszerű és a baleseti eredete egyaránt 50%. A felperes a baleset során csípőtáji törést, ízületi bevérzést, vérömlenyt, combfejet ellátó artéria sérülést nem szenvedett el, ezért vitatta, hogy a baleset az egészségi állapotában állapotrosszabbító hatással járt volna. A felperes, aki a baleset előtt is küzdött mozgásszervi panaszokkal, illetve jelentős túlsúlytól is szenvedett, főállásban idősgondozóként dolgozott Ausztriában, amely munkakör nyilvánvalóan jelentősen terhelte a csípőjét, medencéjét. A felperes állítását, hogy a baleset nélkül leélhette volna az életét csípőprotézis nélkül, csupán feltételezésnek minősítette, amely a beszerzett kórelőzményi iratokkal ellentétes. Rögzítette, hogy az elsőfokú eljárásban mely megbetegedések kerültek feltárára kórelőzményként, amelyek alapján nyilvánvaló, hogy a felperes a baleset előtt már két évvel folyamatosan mozgásszervi panaszokkal küzdött, fájdalommal élt, elhízott volt. Egészségi állapota miatt már a balesetet megelőzően munkakörét erőmegfeszítéssel látta el.

[34] A másodlagos felülvizsgálati kérelmével kapcsolatban előadta, hogy amennyiben a felperes munkaviszonyának módosítására valóban a csípőprotézis beültetése miatt lett szükség, továbbá az is megállapítható lenne, hogy a csípőprotézis beültetéséhez 50%-os mértékben a baleseti sérülések vezettek, álláspontja szerint a marasztalása az elveszített 50%-os munkaképességnek megfelelő keresetvesztésben akkor is jogszabálysértő. Amennyiben ugyanis a csípőprotézis beültetéséhez 50%-os mértékben járult hozzá a baleset, akkor a félállás elvesztésében is legfeljebb 50% mértékben volt szerepe a balesetnek. Érvelése szerint ezért legfeljebb az elérhető kereset 25%-ának megfelelő összegben marasztalható, ami a felperes által érvényesített igény fele.

[35] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[36] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[37] A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott részét a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az abban megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

[38] Előrebocsátja a Kúria a felülvizsgálati eljárás lényegével és korlátaival kapcsolatban, hogy felülbírálati jogkörét az adott ügyben nem irányadó három kivételtől eltekintve a felülvizsgálati kérelem korlátján belül, a hatvannapos határidőben érkezett perorvoslati kérelemben – a következőkben kifejtettek szerint érdemi vizsgálatra alkalmas tartalommal – megjelölt jogszabálysértések vizsgálatával gyakorolhatja. A régi Pp. 272. § (1) és (2) bekezdése értelmében – miként azokat az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény értelmezte – a jogerős ítélet több rendelkezését támadó, avagy több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel. Ezek a támadott határozat, a jogszabálysértés és azzal összhangban a megsértett jogszabályhely megjelölése, a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetése és a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem. Több jogszabálysértésre alapított felülvizsgálati kérelemnek valamennyi jogszabálysértés tekintetében teljesítenie kell az előzőekben bemutatott tartalmi elvárást, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. Az régi Pp. 272. §-át 2012. szeptember 1-jei hatállyal módosító, az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVII. törvény 9. §-a és 17. §-a eredményeként a 2012. október 31-e után jogerőre emelkedett határozatok ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmek kötelező tartalmi eleme – egyebek mellett – a megsértett jogszabályhely megjelölése, amelyet – az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjához fűzött indokolásból kitűnően – konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám, az esetleges bekezdések és pontok számának megadásával kell meghatározni, követelmény továbbá az is, hogy az így megjelölt jogszabályhely megfeleljen a jogszabálysértés szöveges körülírásának.

[39] Kiemeli a Kúria, hogy a régi Pp. 272. § (3) bekezdése értelmében egyedül akkor térhet el a felülvizsgálati kérelemben tévesen megjelölt konkrét jogszabályhelyektől az állított jogszabálysértések vizsgálata során, ha e körben nyilvánvaló, azonosítható elírás történt. Jelen ügyben e szabály alkalmazására nem volt mód.

[40] Az alperes felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályként kizárólag a régi Pp. 206. § (1) bekezdését jelölte meg. A másodlagos felülvizsgálati kérelmében ugyanakkor nem a bizonyítékok téves értékelését állította, hanem azt, hogy a jogerős ítélet alapján megállapított tényállás alapján legfeljebb az elérhető kereset 25%-ának megfelelő összegben marasztalható. Ebben a kérdésben ugyanakkor a jogerős ítélet nem az eljárási szabályok, hanem az alkalmazandó anyagi jogi szabályok, különösen a régi Ptk. 355. §, 356. § és 357. §-a alapján foglalt állást, döntését arra alapítva, hogy a balesetet követően a felperes a munkakörét csak csökkentett munkaidőben tudja ellátni, emiatt pedig a teljes kiesett munkáért járó jövedelem érvényesítésére jogosult, függetlenül attól, hogy a felperes kialakult egészségi állapotának csak részben oka a perbeli baleset. Az alperes másodlagos felülvizsgálati kérelmében ugyan vitatta ennek a helytállóságát, de a fentiekből következően ezt nem a felülvizsgálati kérelmében megjelölt eljárási jogszabálysértés alapján, hanem az alkalmazott fenti anyagi jogi rendelkezésekre hivatkozással támadhatta volna a jogszabálysértőnek tartott ítéleti következtetést. A vonatkozó konkrét és adekvát jogszabályi rendelkezést, így a régi Ptk. 355. §, 356. § és 357. §-ait ugyanakkor megsértett jogszabályként nem jelölte meg, anyagi jogi jogszabálysértésre egyáltalán nem hivatkozott. Ennek feltüntetése nélkül pedig – a kifejtetteknek megfelelően – a felülvizsgálati kérelem a tartalmi hiányossága miatt ebben a körben, azaz a másodlagos felülvizsgálati kérelem érdemben nem volt vizsgálható.

[41] Az alperes az elsődleges felülvizsgálati kérelme alapjaként arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a bizonyítékok jogszabálysértő értékelésével [régi Pp. 206. § (1) bekezdés] állapította meg, egyrészt azt, hogy a felperesnél a csípőprotézis beültetése 50%-ban a perbeli balesettel áll okozati összefüggésben, továbbá azt is, hogy a munkaszerződés módosítására a perbeli balesettel kapcsolatban került sor.

[42] Ezzel kapcsolatban a Kúria hangsúlyozza, hogy a felülvizsgálati eljárásban – a felülvizsgálati kérelem rendkívüli perorvoslat jellegéből következően – nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és felülmérlegelésének (BH 2013.119., BH 2002.29.). A jogerős ítélet akkor tekinthető megalapozatlannak a tényállás megállapítása körében és bírálható felül jogszabálysértés miatt a régi Pp. 206. §-a alapján, ha a tényállás iratellenes, a bizonyítékok mérlegelésének eredménye okszerűtlen. A bizonyítékok mérlegelése abban az esetben tekinthető okszerűtlennek, ha az adott bizonyítékokból kizárt volt a másodfokú bíróság által elfogadott következtetés. Amennyiben a beszerzett bizonyítékok értékelésének eredményeként lehetséges volt, vagyis nem volt kizárt az adott tényállás megállapítása a logika szabályai szerint, az ítéleti tényállás nem bírálható felül, akkor sem, ha a felülvizsgálati eljárásban eljáró bíróság a bizonyítékok egybevetésével más ténybeli következtetésre jutna. A felülmérlegelés tilalmát áttörni engedő hiba, nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés tehát akkor állapítható meg, amennyiben a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülbírált ítélettől eltérő következtetésre lehetne jutni (BH 2013.119., BH 2006.403.).

[43] A perben eljáró bíróságok a felperesnél szükségessé vált csípőprotézis beültetés okainak, továbbá a munkaszerződés módosításának körülményei megállapítása kapcsán a rendelkezésre álló valamennyi okirati bizonyítékot értékelték, ideértve a beszerzett szakvélemények megállapításait is, valamint a felperes munkáltatójának a tanúvallomását is, vagyis ennek során már maradéktalanul a mérlegelési körükbe vonták az alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott körülményeket is. A jogerős ítélet helytállóan mutatott rá arra, hogy ennek körében az alperes iratellenesen állította, hogy nem állt rendelkezésre üzemorvosi vélemény. Mindezek értékelésével jutottak az eljáró bíróságok arra, az egyező következtetésre, hogy a perbeli baleset idézett elő olyan állapotrosszabbodást a felperes állapotában, amely akadályozta annak, hogy teljes munkaidőben dolgozzon. Emiatt került sor a perbeli munkaszerződés módosítására. Ezeket a tényeket pedig a jelen ügyben a felülvizsgálni kért ítélet a régi Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti elveknek megfelelően, nem iratellenesen állapította meg. A jogerős ítéletnek ebben a körben nem volt a felülmérlegelés tilalmát áttörni engedő hibája: sem iratellenesség, sem logikai ellentmondás, sem pedig nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés.

[44] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott részét a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[45] A Kúria az eredménytelen felülvizsgálati kérelemre tekintettel a felülvizsgálati eljárásban is pervesztes alperest a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes – áfát is magában foglaló – ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A Kúria ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szól 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján a kifejtett jogi képviseleti tevékenységgel arányosan határozta meg.

[46] A Kúria a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 78. §

(4) bekezdése, valamint az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése, továbbá a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (1) bekezdése alapján határozott. A Kúria az IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján tájékoztatja az alperest, hogy az illetéket az Állami Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie, megfizetése során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának ügyszámát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. A Kúria az IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján figyelmezteti az alperest, ha az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerinti késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[47] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

[48] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A döntés elvi tartalma

[49] Nincs helye a bizonyítékok felülmérlegelésének csak akkor, ha a rendelkezésre álló bizonyítékokból csak eltérő következtetésre lehetett volna jutni.

Budapest, 2023. május 23.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző